

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана

«   »   2022 року

Розробник: доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин к.п.н., доцент Віктор ЖУКОВ, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин, к.соц.н., доц. Тетяна КУЗЬМЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
зав. кафедри соціальних структур
та соціальних відносин _____ Олег МАЗУРИК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 12 від « 28 » 06 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ

для студентів

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 054 Соціологія
освітній рівень бакалавр
освітня програма соціальні технології
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: : к.соц.н., доц. Тетяна КУЗЬМЕНКО

Пролонговано: на 2023/2024 н.р. _____ («   »   2023р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2024/2025 н.р. _____ («   »   2024р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року № 8

Голова науково - методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни:** формування знання про оптимальні технології вирішення конфліктів та використання умінь трансформації конфліктів в конструктивні рамки із застосуванням сучасних методів соціологічних досліджень.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. Знати теоретичні основи загальної соціології, методів збору та аналізу соціологічних даних.
2. Вміти працювати з соціологічними даними, та використовувати емпіричні методи соціологічного аналізу.
3. Сформувані навички пошуку і вибору відповідної інформації, застосування методології та концептуальних засад соціологічного аналізу.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** дисципліна вивчає концепції основ та практику вирішення конфліктів, моделі трансформації конфліктів, тенденції та специфіку виникнення і розгортання конфліктів, принципи практичного аналізу доконфліктних ситуацій, технології їх попередження та можливого вирішення.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- опанування соціологічним термінологічним та концептуальним апаратом соціологічного аналізу соціальних технологій регулювання конфліктів;
- ознайомлення з результатами міжнародних та українських соціологічних досліджень щодо соціальних технологій регулювання конфліктів.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.
- СК11. Здатність застосовувати соціальні технології для регулювання соціальних відносин та вирішення конфліктів.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4.автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретичні концепції технологій регулювання конфліктів, їх категоріально-понятійний апарат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, участь у дискусії, есе	10
1.2	Знати сутність, структуру та механізми виникнення конфліктів	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, участь у дискусії, есе	20
2.1	Вміти аналізувати наявну в різних групах та організаціях ситуації з виникнення конфліктів	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Дослідницьке завдання, аналіз конфліктної ситуації, контрольна робота	10
2.2	Знаходити форми та методи мінімізації конфлікту	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Дослідницьке завдання, аналіз конфліктної ситуації, контрольна робота	15
3.1	Презентувати дослідницьке завдання по аналізу галузевих конфліктів за допомогою аналізу випадку	Практичні заняття, самостійна робота	Презентація результатів роботи	15
4.1	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	Практичні заняття, самостійна робота	Дослідницьке завдання	30

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Пояснювати особливості та закономірності розвитку та функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (PH04).					+	+
Запроваджувати соціальні технології для регулювання соціальних відносин та вирішення конфліктів (PH15).	+	+	+	+		+
Визначати та запроваджувати соціальні технології оцінювання потенціалу організації та управління соціально-економічними відносинами (PH19).			+	+		+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- семестрове оцінювання:

Види робіт	Результати навчання	Семестрова кількість балів	
		Min – 60 балів	Max – 100 балів
Усна відповідь, участь у дискусії	PH1.1, PH1.2,	24	40
Есе	PH1.1, PH1.2	6	10
Дослідницьке завдання	PH2.1, PH 2.2	6	10
Аналіз конфліктної ситуації	PH1.2, PH2.1, PH 2.2	6	10
Презентація результатів роботи	PH3.1, PH4.1	12	20
Контрольна робота	PH2.1, PH2.2	6	10

Підсумкове оцінювання: залік. Бали накопичуються протягом усього семестру, окремої форми контролю не передбачено. Для студентів, які набрали менше 60 балів, обов'язкове виконання додаткових аналітичних завдань.

7.2 **Організація оцінювання:**

1. **Усні відповіді, участь у дискусії** оцінюються по факту проведення практичних занять протягом семестру.
2. **Есе** – самостійна робота студента за підсумками вивчення певної теорії конфлікту. Надсилається викладачу для оцінювання за визначеним графіком.
3. **Дослідницьке завдання** виконується як самостійна робота по темі 1.2 і презентується на відповідному їй практичному занятті.
4. **Аналіз конфліктної ситуації** – вид самостійної роботи, який студенти отримують разом із планом практичного заняття по темах 1.1-1.4 і виконують у процесі підготовки до цих занять. Результати роботи презентуються на одному із практичних занять по відповідних темах.
5. **Контрольна робота** виконується на практичному занятті протягом наступного тижня після вивчення частин 1-2.

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекцій	Практичні	С/Р
1. Теоретико-методологічні засади дослідження конфліктів				
1.1.	Теорії та методи дослідження конфліктів	2	2	4
1.2.	Сутність конфлікту та його структура	2	2	6
1.3.	Види конфліктів	2	2	6
1.4.	Сфери розгортання та механізми виникнення конфліктів	4	4	6
2. Технології регулювання конфліктів				
2.1	Моделі розвитку соціального конфлікту	4	4	8
2.2	Трудові конфлікти	4	4	8
2.3	Механізми врегулювання конфліктів	2	4	8
	Контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	20	24	46

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Практичні – 24 год.

Самостійна робота - 46 год.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Ващенко І.В., Кляп М.І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. - 408 с.
2. Гірник А.М. Основи конфліктології. – К.: – Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010.
3. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: навчальний посібник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 400 с. URL: <https://cutt.ly/DX3sFj4>
4. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. – Т.1. – Львів, 2019. – Тема 12. Соціологія конфлікту. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/1>
5. Менеджмент соціальних конфліктів / за наук. ред. І. В. Петренко. К., 2020. 77 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/PetrenkoMetRec2020-maket.pdf>
6. Петринко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с. URL: <https://cutt.ly/eX9ct7f>
7. Свиридюк Н. П. Переговори та посередництво як способи вирішення юридичних конфліктів. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vapsv/2010_4/St_14.pdf
8. Соціальна напруженість у кризовому соціумі: соціально-психологічний аналіз. Монографія. О.Г. Злобіна, М.О. Шульга, Л.Д. Бевзенко та ін. За наук. ред. Злобіної О.Г. – Київ. 2019.- 291 с.
9. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г. М. Бевз, І. В. Петренко, А. І. Гусев, В. І. Давидов, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, О. Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с. URL: <https://cutt.ly/5X9mTDn>
10. Яхно Т. П., Курєвіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. - К., 2018. -168 с.

Додаткова:

1. Встановлено відповідальність за булінг та вперше надано визначення цьому терміну на законодавчому рівні (18 Січ 2019 р.). URL: <https://cutt.ly/dX3kd0t>

2. Жуков В.І. Особливості трудових відносин у сучасній Україні: конфліктно-консенсусний підхід // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: Збірник наукових праць ДонДУУ. Т.Х. Вип.116. «Соціологія державного управління». Серія «Спеціальні та галузеві соціології». – Донецьк: ДонДУУ, Східний видавничий дім, 2009. – С.325-331.
3. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. – К.: ФОП Нічого С.О. – 2020. – 196 с. <https://cutt.ly/7X9y5wd>
4. Злобіна О. Конфлікт інтересів на перетині явних та латентних складових // Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць. Випуск 2(13). – К.: 2010. – С. 297- 310.
5. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». – К. – 2018. – 140 с. URL: <https://cutt.ly/LX9ywjJ>
6. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В.Залєська та ін. – Київ: МЖПЦ «Ля Страда-Україна», 2014. – 84 с. URL: <https://cutt.ly/rX9nsXr>
7. Conflict at Work // Blyton P., Heery E., Bacon N., Fiorito J. The SAGE Handbook of Industrial Relations. SAGE Publications Ltd. Los Angeles • London • New Delhi • Singapore. 2008. P. 588-604.
8. Mitchell, Christopher. Beyond Resolution: What Does Conflict Transformation Actually Transform? URL: <https://nsuworks.nova.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1020&context=pcs>

10. Додаткові ресурси:

1. Комплект освітніх програм "Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації" <https://cutt.ly/nX9ydw>
2. International Social Survey Programme (ISSP) <https://issp.org/>
3. Інститут соціології Національної академії наук України <http://www.i-soc.com.ua/institute/>
4. Європейське соціальне дослідження The European Social Survey (the ESS)
5. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) <http://www.kiis.com.ua/>
6. Український інститут соціальних досліджень ім. О. Яременка <http://www.uisr.org.ua/>
7. Центр ім. О. Разумкова <http://www.razumkov.org.ua/ukr/index.php>
8. Матеріали для використання в роботі працівниками психологічної служби <https://cutt.ly/TX9zhgq>
9. Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS <http://www.socis.kiev.ua/>